

Tietotilinpäätös 2022

Vesilahden kunta

Tarja Heino
Tietosuojavastaava

27.3.2023
Kunnanhallitus

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Tiedonhallinta	3
2.1. Tilannekuva.....	3
2.1.1. Yleishallinto	3
2.1.2. Opetustoimi	3
2.1.3. Varhaiskasvatus	3
2.1.4. Tekninen toimi	3
2.1.5. Rakennusvalvonta	3
2.1.6. Henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle	4
2.2. Tiedonhallinnan kehittäminen.....	4
2.2.1. Tiedonhallintamalli.....	4
2.2.2. Asianhallinta	4
2.2.3. Digitointi ja sähköinen arkistointi.....	4
2.3. Tietosuojaan kehittäminen	5
2.4. Tietoturvaliikkeen toimintaympäristön kehittäminen	5
2.5. Tiedonhallintatyöryhmän toiminta.....	5
2.6. Osallistuminen valtion kehittämissuunnitelmiin	5
3. Osaamisen kehittäminen.....	6
3.1. Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojakoulutus.....	6
4. Seuranta	6
4.1. Tietosuojamittarit.....	7
5. Jatkokehittäminen ja toimenpiteet vuodelle 2023	8

1. Johdanto

Tietotilinpäätös tarjoaa ajantasaisen tilannekuvan Vesilahden kunnan henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvion tietosuojan toteutumisesta. Tietotilinpäätös on osa kunnan vuotuista tilinpäätöstä.

2. Tiedonhallinta

”Tiedonhallinta on tietoprosessien järjestämistä siten, että tietojen saatavuus, löydettävyys ja hyödynnettävyys eri tarkoituksiin pyritään varmistamaan tiedon elinkaaren ajan.” Kuntaliitto.

2.1. Tilannekuva

Vesilahden kunta on mukana Tampereen kehyskuntien yhteisessä tietohallinto-organisaatiossa. Vesilahdessa monet käytössä olevat järjestelmät ovat yhteishankintoja ja niiden toimintaympäristöstä vastasi vuonna 2022 Tieto Oyj.

2.1.1. Yleishallinto

Asianhallinnassa vakiintui sähköisen asianhallintajärjestelmän käyttö kaikessa päätöksenteossa. Asianhallinnan sujuvuutta on lisätty Tiera tiedonhallinnan sähköisen allekirjoituspalvelun lisäksi myös Visma Sign -sähköisellä allekirjoituspalvelulla, joka integroidaan Tiera tiedonhallintaan vuonna 2023.

Myynnin ja markkinoinnin puolella jatkuu järjestelmällinen verkkosivu-, media- ja sosiaalisen median seuranta (Google Analytics, Meltwater). Kunnan verkkosivu-uudistuksen yhteydessä vuonna 2023 verkkosivujen seurantaohjelma vaihtuu Google Analyticsista Snoobi Analyticsiin.

2.1.2. Opetustoimi

Tietoliikenneyhteyksiä parannettiin vuoden 2022 aikana merkittävästi Vesilahden Yhtenäiskoulussa. Langattoman verkon toimintakykyä vahvistettiin lisäämällä tukiasemia. Nyt laitteita voidaan käyttää opetussuunnitelman mukaisesti koko kiinteistön alueella. Tietoliikenneyhteyksien kehittämisen jatkuu vuonna 2023 muiden koulujen osalta. Koulujen osalta laitemassassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

2.1.3. Varhaiskasvatus

Peiponpellon päiväkodille perustettiin uusi tukiasema parantamaan langattoman verkon toimintaa. Tietoliikenneyhteyksien kehittäminen jatkuu vuonna 2023 muissa päiväkodeissa.

2.1.4. Tekninen toimi

Sähköisten vikailmoitusten ja tukipyyntöjen hallintaan on valittu kehittyneempi sovellus, Caverion Smartview.

2.1.5. Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa jatkuu vuotta 1989 vanhempien rakennuslupien digitointi. Digitoitu aineisto tallennetaan sähköisen lupapalvelun arkistoon.

Rakennusvalvonnan tiedonohjaussuunnitelman päivitys aloitetaan uutta rakentamislakia silmällä pitäen.

2.1.6. Henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle

Vuonna 2022 valmistauduttiin toimintakentän muutokseen hyvinvointialueiden perustamisen vuoksi. Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyi 1.1.2023 alkaen Vesilahden kunnan henkilöstöstä kolme (3) henkilöä (työllisyyskoordinaattori, koulupsykologi ja koulukuraattori). Siirtyvän henkilöstön määrä oli pieni johtuen Vesilahden sosiaali- ja terveyspalvelujen kuulumisesta Pirkkalan kunnan vastuulle.

Muutoksen yhteydessä henkilöstön laitteet ja puhelimet (liittymät), tunnukset ja lisenssit sekä järjestelmät (Aura) siirtyivät hyvinvointialueen vastuulle. Uusi toimintamalli edellytti sopimuksellisia toimenpiteitä muun muassa henkilötietojen siirtoon ja käsittelyyn liittyen hyvinvointialueen ja kunnan välillä.

2.2. Tiedonhallinnan kehittäminen

2.2.1. Tiedonhallintamalli

Tiedonhallintalaissa säädetään kuvausveloitteesta, tiedonhallintamallista. Tiedonhallintamallissa kuvataan kunnan toimintaprosessit ja niihin liittyvät tietovarannot, tietoaineistot, tietojärjestelmät ja tietoturvajärjestelyt sekä kytkökset muihin kunnan toimintaprosesseihin ja ulkoisiin toimijoihin.

Tietojärjestelmiin liittyen kunta ylläpitää järjestelmäsalkkua, joka sisältää tiedot käytössä olevasta teknologiasta, tietoryhmät sekä yleiskuvauksen ja käyttäjähallinnan tietoja keskeisistä käytössä olevista järjestelmistä.

Vesilahden kunta ylläpitää verkkosivuillaan tiedonhallintalain velvoittamaa asiakirjajulkisuuskuvausta helpottamaan tietopyyntöjen tekemistä.

2.2.2. Asianhallinta

”Asianhallinta tarkoittaa organisaation toimintaprosesseihin sisältyvien asioiden ja niihin liittyvien asiakirjojen käsittelyn ohjaamista niiden koko elinkaaren ajan. Asianhallinta pyrkii tehostamaan asioiden valmistelua, käsittelyä, päätöksentekoa, julkaisemista, arkistointia ja hävittämistä sekä asiakirjatietojen hallinta.” Kuntaliitto.

Vuoden 2022 aikana järjestelmässä (suluissa vuosi 2021)

- avattiin diaariin 424 uutta asiaa (363)
- tehtiin 690 viranhaltijapäätöstä (581)
- käsiteltiin 635 toimielinpäätöstä / 77 kokousta (614 / 70)
- julkaistiin verkkosivuille 80 kuulutusta (102)

Vuoden 2022 aikana asianhallinnan taustalla toimivaa tiedonohjaussuunnitelmaa päivitettiin kaavoituksen ja hankkeiden osalta vastaamaan käytössä olevia toimintaprosesseja. Päivitys tehtiin osana Porin kaupungin vetämää Haka-hanketta.

Tiedonohjaussuunnitelman jatkuva määrätietoinen päivittäminen tähtää Kansallisarkistolta haettavaan sähköisen arkistoinnin lupaan, jonka olemassa oleva järjestelmä jo itsessään mahdollistaa.

2.2.3. Digitointi ja sähköinen arkistointi

Vesilahden kunnassa on viimeisen 10 vuoden aikana siirrytty kohti sähköisen aineiston maailmaa. Viimeisen viiden vuoden aikana Vesilahden kunnassa kopiopaperin kulutus on vähentynyt n. 50 %.

Sähköinen aineisto tehostaa merkittävästi tiedon saatavuutta ja hyödynnettävyyttä. Sähköisen aineiston lisäämiseksi on nyt ryhdytty digitoimaan paperista aineistoa.

Lisääntyvä sähköinen aineisto edellyttää sähköisen arkistoinnin kehittämistä. Vuoden 2023 on tarpeen tehdä selvitys sähköisen arkistoinnin järjestämisestä Vesilahden kunnassa.

2.3. Tietosuojaan kehittäminen

“Tietosuoja on perusoikeus, joka turvaa rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä. Tietosuojan tarkoituksena on osoittaa, milloin ja millä edellytyksillä henkilötietoja voidaan käsitellä.” Tietosuojavaltuutetun toimisto.

Henkilötietojen asianmukaisen käsittelyn varmistaminen on keskeisestä kaikessa tiedonhallintaan liittyvässä kehittämisessä. Kunta käyttää sähköisissä lomakkeissa Suomi.fi tarjoamaa vahvaa tunnistautumispalvelua. Vahvalla tunnistamisella kunta varmistaa sähköisessä asiointissa asiakkaan henkilöllisyyden ja Suomi.fi Viestit-palvelun avulla viestintä sujuu kumpaankin suuntaan joustavasti ja tietoturvallisesti.

Kameravalvontaa on lisätty kunnan kiinteistöillä. Kameravalvontaa tehdään nyt myös kunnan varikolla, Peuraniityn päiväkodilla ja Lammasniemen vuokramökillä.

2.4. Tietoturvallisesta toimintaympäristön kehittäminen

Tietoturvan osalta Vesilahden kunnassa noudatetaan Tampereen kaupunkiseudun kuntien yhteistä tietoturvapoliittikkaa, joka päivitettiin vuonna 2022 (KH 31.10.2022 § 179). Päivitystä valmisteltiin Tampereen kaupungin tietoturvapäällikön johdolla yhdessä Tampereen seudun tietoturvaryhmän kanssa. Valmistelussa oli mukana myös kuntien omia asiantuntijoita sekä kahden ulkopuolisen tietoturva-alan asiantuntijayrityksen edustajat.

Vesilahden kunnan henkilöstöllä on käytössä henkilökortit. Henkilökortti pidetään näkyvillä työtehtäviä suoritettaessa ja esimerkiksi ruokatauolla kunnan toimipisteissä.

Tietojen kalasteluun perustuvat tietoturvaloukkaukset ovat lisääntyneet ja tapauksissa on tehty ilmoituksia perustietotekniikan palvelun tarjoajalle (Tieto Oyj) sekä kyberturvallisuuskeskukseen. Kyseessä on ollut lähinnä taloudellisen edun tavoittelua koskevat tietojen kalastelut.

2.5. Tiedonhallintatyöryhmän toiminta

Työryhmässä on edustus kaikilta kunnan toimialoilta. Työryhmä kokoontui vuonna 2022 kuusi (6) kertaa, noin 1-2 kuukauden välein. Työryhmän vetäjänä toimii hallintojohtaja. Muut työryhmän jäsenet ovat kehitysjohtaja, kunnaninsinööri, sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, ICT-asiantuntija, ruokapalvelupäällikkö ja hallinnon suunnittelija/tietosuojavastaava.

Työryhmän toiminnassa on tarpeen kehittää toimintaa edelleen ja pohtia ryhmän rakennetta ja toimintamalleja vuodelle 2023.

2.6. Osallistuminen valtion kehittämisohjelmiin

Vesilahden kunta on mukana valtiovarainministeriön julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden kehittämisohjelman toimeenpanohankkeessa, JUDOssa.

Osana JUDO-hanketta Vesilahden kunta on osallistunut Digi- ja väestötietoviraston järjestämiin vuosittaisiin TAISTO –harjoitukseen. Harjoituksen tavoitteena on kehittää organisaation tietoturvalisyyden hallintaa, johtamista ja viestintää tietoturvaloukkaustilanteissa. Vuonna 2022 Vesilahden kunta ei resurssisyistä osallistunut harjoitukseen.

Vesilahden kunta tuottaa Digi- ja väestötietovirastolle tietoa omista digiturvallisuuden riskinälymistä Digiturvallisuuden riskienhallinta palveluun.

3. Osaamisen kehittäminen

Henkilöstön perehdytys suunnitelmassa on mukana tietoturva- ja tietosuojat. Henkilöstölle on tarjolla kirjallisia ohjeita, sähköinen oppimisympäristö sekä verkkoympäristö, joka tarjoaa seudullista koulutusta.

3.1. Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojakoulutus

Henkilöstö suorittaa sähköisessä oppimisympäristössä (Navisec) vuosittain tietoturva- ja tietosuojakoulutuksen kokonaisuuden.

Oppimisympäristössä on koko henkilöstöä koskevan osuuden lisäksi omat osiot opetustoimelle ja varhaiskasvatukselle näiden erityislainsäädäntö huomioiden.

Koko henkilöstöä koskevassa osuudessa käydään läpi muun muassa tietoturvan ja tietosuojan perusteita, henkilöstön tietoturvallista toimintaa, tietoturvaa sosiaalisessa mediassa ja henkilötietojen käsittelyä. Toimialakohtaisissa osuuksissa lisäksi aiheina ovat muun muassa asiakirjojen käsittely, tietojen luovutus ja salassapito.

Sähköinen oppimisympäristö vahvistaa henkilöstön tietosuoja- ja tietoturva –osaamista ja mahdollistaa osaamistason seurannan.

Käyttöönottovuonna 2022 sähköisen koulutuksen suoritti 80 % henkilöstöstä (yli 2kk työsuhde).

4. Seuranta

Jotta toiminnan tehokkuutta ja onnistumista voidaan mitata, tiedonhallinnan seuranta suoritetaan osana kunnan kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Tietosuojan osalta on määritelty kolme tietosuojamittaria.

4.1. Tietosuojamittarit

Mittari 1: Tietoturvapoikkeamat

Henkilötietojen tietoturvapoikkeamalla tarkoitetaan tapahtumaa, jonka seurauksena henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu, henkilötietoja luovutetaan luvottomasti tai niihin pääsee käsiksi taho, jolla ei ole käsittelyoikeutta.

Vesilahden kunnalle on määritelty tietoturvapoikkeamien hallintamalli.

Vuonna 2022 tietosuojavastaava kirjasi kaksi (2) tietoturvapoikkeama-ilmoitusta.

<i>Vuosi</i>	<i>Tietoturvapoikkeama (lkm)</i>	<i>Ilmoitus valvontaviranomaiselle (lkm)</i>
2022	2	0
2021	4	1
2020	3	0

Mittari 2: Tietosuojakoulutuksen suoritusprosentti

Navisec -oppimisympäristössä henkilöstö (yli 2kk työsuhteessa olevat) suorittaa yhden tai useamman osion, riippuen työnkuvasta (toimialakohtaiset osiot). Sovellus otettiin käyttöön vuonna 2022.

Alla olevassa taulukossa on prosenttilukuna suorituspäämäärä / henkilöstömäärä (toimialakohtaisissa per toimialan henkilöstömäärä).

<i>Vuosi</i>	<i>Osio: Yleinen (%)</i>	<i>Osio: Opetustoimi (%)</i>	<i>Osio: Varhaiskasvatus (%)</i>
2022	80 %	86 %	80 %

Mittari 3: Tietosuojakoulutuksen kokonaistulos

Navisec -oppimisympäristössä henkilöstö (yli 2kk työsuhteessa olevat) suorittaa yhden tai useamman osion, riippuen työnkuvasta (toimialakohtaiset osiot). Sovellus otettiin käyttöön vuonna 2022.

Alla olevassa taulukossa on prosenttilukuna saadut pisteet (oikea vastaus) / kokonaispisteet (toimialakohtaisissa toimialan vastauksista).

<i>Vuosi</i>	<i>Osio: Yleinen (%)</i>	<i>Osio: Opetustoimi (%)</i>	<i>Osio: Varhaiskasvatus (%)</i>
2022	94 %	87 %	88 %

5. Jatkokehittäminen ja toimenpiteet vuodelle 2023

1. Tiedonhallinta

- Vesilahden kunnan tiedonhallintamallin jatkokehittäminen.
- Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän muutosprojekti on käynnissä edelleen. Toteutuessaan uusi Seutuvaka (eVaka) korvaksi nykyiset järjestelmät; Vaka-Effican ja Päikyn. Päätöksenteko asiassa kevään 2023 aikana.
- Opetuspuolen DigiOne –hanke etenee hitaasti. Toteutuessaan uusi järjestelmä korvaksi nykyiset järjestelmät; Primuksen, Wilman ja Kurren.

2. Asianhallinta

- Sähköisen allekirjoituspalvelun laajennus asianhallintaan (Visma Sign)
- Tiedonohjaussuunnitelmaan rakennusvalvonnan ja henkilöstöhallinnon asiaryhmien päivitys.
- Sähköisen arkistoinnin kehittäminen.

3. Tietosuoja

- Henkilöstön tietoturva- ja tietosuoja –koulutuksen vuosittainen läpivienti
- Tietosuojadokumentoinnin katselmoinnin kehittäminen.
- Vaikutustenvaikutuksen prosessin käyttöönoton laajentaminen.

4. Tietoturvallinen toimintaympäristö

- Verkkolevyistä luopuminen ja siirtyminen pilvipalvelujen käyttöön.
- Tietoturva-resurssin palkkaaminen (tiedonhallintalaki).